

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint szabályozottak.

A cselédszerzés rendezéséről.

Hogy háztartásunknak, gazdasági életünknek a cselédek szolgálatba helyezési ügye a tengeri kigyója, azt hisszük, abban minden cseléd-tartó, sőt tisztességes cseléd is igazat ad nekünk. Nagyon is megérdemli tehát a kérdés, hogy azzal végre behatóan foglalkozzunk és azt alaposan reformáljuk.

Valóban rettenetes elgondolni is a mai állapotot, amikor a cseléd szolgálatba helyezése többnyire üzerek kezében van, olyan üzerek kezében, akiknek az önző érdeke egyenesen ellentétben áll azzal a céllal, amelyet szolgálniuk kellene. Nekik ugyanis kézen fekvő érdekük, hogy minél több cselédet, minél többször helyezzenek el, mert hiszen »ebből élnek«. Sok helyen azonban —, mint Petrozsényben is — a cselédek elhelyezésére senki sem gondol. De rettenetes ez az állapot azért is, mert a mai állapot mellett, senki ember fia nem törődik azzal, hogy azt a nyomorult cselédet, melyik szerző miként szipolyozza; hogy az erkölcsi elzűllésnek ez a rendszer milyen melegágya, hogy a családokba minő becsületes vagy huncut, minő egészséges vagy tán veszedelmes betegségben sinya-

lódó cseléd vonulhat be stb. stb. Számtalan szomorú példa bizonyítja, hogy effélékből minő rettenetes bajok származhatnak. Erről tenni azonban a mai rendszer mellett nem lehet.

Éppen azért elsőrendű kötelesség volna, a cselédelhelyezést hatósági kezelésbe venni. Az, hogy a cselédeken zsarnokoskodó cselédszerző keresetétől elesik, ilyen nagy közérdekű kérdésnél tekintetbe nem jöhet.

Egyelőre csupán a nő cselédekre gondolunk, akiknek kényesebb a helyzete. Ennek sokféle előnye lenne. Először is az a szegény ember, aki kénytelen gyermekét idegen szolgálatba adni, ha tudni fogja, hogy arra a hatóság részéről szigorú gondoskodás fordítatik, szívesebben fogja adni gyermekét szolgálatba: több lesz a tisztességes cseléd! Most éppen az ilyenek nem mernek szolgálatba állni. Minden cseléd-tartó nyugodt lenne arról, hogy minden ragályos bajtól mentes idegent fogad a házába. A rendszer maga fogná a gazdát és cselédet arra oktatni, hogy cselédjét s illetve gazdáját ne változtassa minden 15—30 napban. Igen, mert ugy kellene a szabályt megalkotni, hogy a cseléd első elszegődésénél csupán a törzskönyvvezetésért fizessen 10 fillért: de a szegődésért ne. Ha pedig ő azon évben többször is változtatja a helyét,

fokozatosan mindig többre kell keríteni neki ezen csereberélést, sőt ha sehol sem töltött legalább 3 hónapot, ezt a könyvében is hivatalosan be kellene jegyezni s erről illetőségi községe előjáróságát is értesíteni. Az ilyen változásokért csak az esetben kellene a cselédet kimélni, ha gazdájáról is azt mutatja a törzskönyv, hogy cselédjét minduntalan változtatja. Éppen azért meg kellene alkotni erre a szabályrendeletet és minden gazdának és elszegődő cselédnek egy ilyet kellene kézbesíteni.

Mert az is tény, hogy a gyakori cseléd-változás oka nem csupán a cselédszerző csábítása, vagy a cseléd rosszasságából keletkezik. Cseléd-tartó is akárhány van olyan, akinél az angyal se volna képes huzamos ideig kibírni. Egyik még annyit se ad enni, hogy jól lakhasék. A másik agyonra hajszoja; nem ad tisztességes fekhelyet sem, akármilyen baja van a családban, a cselédén tölti bosszuját; sok urnő szeszélyes, ideges, sőt hysterikus. Megverte az Isten az olyan cselédet, aki ilyen helyre kerül. Egyszóval a cselédet is, a gazdát is, ha benne van az ok a sokszori változásra, az elhelyezési díj fokozatos növelésével kell büntetni; s akkor akármelyik is meggondolja a szerződés felbontását.

Általánosságban érintettük a cselédszerzés

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA.

ÖRÖK.

Örök fény rezeg át a világon.
És lesznek helyek ahová nem ér el.
Keresni, kutatni kell azt küzdve, fáradva
Vérrel.

Örök mesék táncolnak táncot
És merednek sikoltva köszöborrá.
Gyorsan változik át a kacagás halotti
Torrá.

Örök melegség imádja a földet
És később hitetlenül megtagadja.
Nekünk az imádságos könyvet csak kölcsön
Adjá.

Széphalmy Vince.

Pilleszárnyak.

— Irta: BENDA JENŐ —

Egy sétatáron ketten mentek együtt: egy öreges ur, asztmá, s elhízott termetű és egy ifjú hölgy, kinek szépsége makulátlan volt, de ezzel, szemben erénye annál jogosabb kifogás alá eshetett. Mentek együtt, az ur némileg szuszogva, a hölgy pedig kedvetlenül. Nem beszél-

tek egymással, mert egy kis differencia volt köztük egy túlságosan borsosáru briliáns butónnak miatta.

Közvetlen előttük az uton pedig mindig tovább, majd újra tovább röpött egy pillangó. Pár lépésre be várta őket, azután ismét előreszállt, mintha az irányt mutatná nekik. Különösen fejlett szép példány volt. Mikor szárnyát széttárva megpihent, a szivárvány, minden színében ragyogott. Mikor pedig fölröpült, hasonlatos volt egy levegőben libegő drágakőhöz.

A leány nem tudta levenni szemét a röpülő csodáról. A borsos áru briliáns butónnak miatta nagyon haragos volt, így hát ártani akart valaminek s amikor a pillét már-már beérték, utána lépett hogy eltapossa.

— Ne! ne bánts! kérte a szuszogós ember.

De ezzel a kéréssel csak azt érte el, hogy a nő most már igazán megakart keríteni a lepkét. Jött a legközelebbi alkalom. A pille fúrge szárnyával újra kimenekült az apró láb halálos nyomása alól, de a leány egy ügyes kézmozdulattal a levegőben elkapta. Ott vergődött szegény az ékszeres, keskeny kacsók közt. A leány végig dörzsölte a szárnyait. A durva fogás alatt egyszerre eltűnt azokról a káprázatos ragyogás. Azután megfogta az egyik szárnyait; nyugodt, biztos mozdulattal letépte. A pille, megmaradt szárnyával kétségbeesetten verdesett. A lány pedig hirtelen letépte ezt a szárnyait is. A gyönyörű repülő csodából mi maradt? Egy kicsi

utálatos pondró, mely kinjában jobbra balra görbült a leány fehér tenyerén.

— Milyen kegyetlen maga Olga! — mondta össze borzadva a kövérkés asztmás ember. Nem sajnálja?

Olga válasz helyett eldobta magától a kicsi férget, agyontaposta. Csak azután felelt:

— Ti talán sajnáltok bennünket, mikor miattatok elpocsékoljuk szegénységünket, ifjuságunkat?

S gyűlölettel és undorral nézett a szuszogó emberkére, aki asztmás mellét kidüllesztve szaporán szedte a lábait, hogy a szép és ifjú hölgy mellett ő is, ha nem is szépek, de legalább aránylag ifjunak látszassék.

Nehezteléssel váltak el. A nő közvetlenül az ur orra előtt csapta be az ajtót. A szobaleányt kiküldte a szobából.

— Egyedül akarok lenni!

A szobaleány gúnyosan vigyorgott. Már jól ismerte ezeket a hangulatokat, melyek rendszerint az átmeneti válságok jelzői voltak.

— Ugy látszik, szakítottunk a kereskedelmi tanácsos, urral, — vélte a kis kövérkés asztmás emberkére gondolva.

Olga pedig odabenn saját képmását nézte a földigérő nagy tükörben. Ugy vélte, ma különösen mély és sötét a szeme alatti félkörű karika. S ráncokat is fede-

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA

:: CZIPŐ-, CSIZMA ÉS HADFELSZERELÉSI GYÁR. *~*~* CS. ÉS KIR. KÖZÖSHADSEREG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI. ::

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca Junger Samu házában

Elsőrangú készítményű férfi, női és gyermek lábbeliek, csizmák, munkás bakancsok eredeti gyári szabott árban árusítanak.

20—26

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

mizeriáit, de ennek rendezése kevés helyen indokolt annyira, mint Petrozsényben, ahol sem a szolgálatra elszegődni ohajtó, sem a cselédek kereső nem tudja hová forduljon. A cselédek lézengnek, míg kerítők hálójába jutnak. A szolgálat adók meg jobbra-balra kérdezősködnék cseléd után. Vagy a társadalomnak, vagy a hatóságnak kellene gondoskodni a kérdés rendezéséről, amely legcélszerűbben a cselédtörvény korlátain belül alkotandó statútummal volna szánva. Ami a közérkölciség szempontjából is szükséges.

Sok helyen a cselédek és napszámosok a piac egy kijelölt helyén gyűlnek össze napi, vagy heti piacok alkalmával s ott elszegődnek. Akiknek szükségük van rájuk, tudják, hogy hol találják. Nálunk, ha valakinek favágó, vízfordó, vagy más szolgára van szüksége futkoshat, kereshet, míg talál egyet is. Ugyan így vannak azok is, akik szolgálatba állnának. És ez mindenestre nagy baj, amint pedig az ügyiránti érdeklődéssel könnyen lehetne, de kellene is segíteni.

Hogy miként, arranézve szerény véleményünket nyilvánítottuk. De van még többféle mód, amelylyel a cselédszerzés fontos kérdését rendezni lehetne. Részünkről az ügyet ezuttal felemlítettük, hogy az illetékes faktorok figyelmét reá irányítsuk. A közszükséglet követelményének kielégítése nagyon is aktuálissá teszi a kérdést, amelyet más szempontokból is megfogunk világitani, hogy bebizonyítsuk, miszerint ezzel az ügygyel komolyan foglalkozni a társadalomnak és a hatóságnak eminens feladata.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Eljegyzés.** Markovits Ármin dévai fényképész eljegyezte Csipán Bauer Berta urleányt, Bauer Vilmos ottani nagyfaiparvállalati hivatalnok kedves leányát.

— **Az erdélyi kath. egyház** tervbe vette az esperesi kerületek új beosztását. E beosztás szemlélő tartja azt a szempontot is, hogy az egyházmegyei kath. magyarság tömörítessék. Minden szervezetben erő van, tehát a kerületek új beosztása is szemlélő tartja a magyarság tömörítésének nemzeti szempontból fontos érdekét s nem áldozza ezt föl adminisztrációs könnyebbségért azzal, hogy egy-egy gyöngyös egyházat leszakít az egyes esperességből.

— **A gyermek nap Petrozsényben** folyó hó 1-én és 2-án volt Petrozsény közönsége azt az érdeklő-

zett föl, rancokat, az ő huszonhat éves szépséges szép arcán, Az apró fészto, redők a szemszögletben futottak össze, keskeny finom redőzések voltak. Cseppet sem föltnők, de Olga ma olyan hangulatban volt, hogy különösen felelmesnek látta őket.

— Töredeznék, töredeznék a pilleszárnyak! — mondotta csendesen. És nagy keserűséggel telt meg a szíve. Futni, menekülni szeretett volna innen messze, ahol nincsenek asztalmas kereskedelmi tanácsosok, akik nem akarják megvenni a borsos áru brilliáns butont.

Volt egy arckép az Olga szekrényének legrejtettebb részében. Pörge kalapos ifjú ember kipédert bajusszal, rosszul szabott szalon kabátban.

A szépséges hölgy, valahányszor a maihoz hasonló kedélyhangulatban volt, ezt a képet szokta elő venni s órák hosszáig elmélázott az örökre otthagyt polgári életről, az elvesztett tisztességről.

A rosszul szabott szalonkabátba öltözött ifjú segédelekkönyvezető Karánsebesen. Egykor vőlegénye volt Olgának, de Olga közvetlenül az esküvő előtt szökött meg mellőle egy ural, akinek pénze is volt s szalon kabátjait is jobb szabónál csináltatta.

Olga nézte-nézte a képet. A derek nyárspolgári alak mellé oda képzelte magát, mint tisztességben viruló piros pozsgás nyárspolgári alakot.

Ugy tűnt föl neki ez álom, mint egy elvesztett éden s leküzdhetetlen sóvárgást erzett a segédelekkönyvezető után.

A szívébe nyílt egy kérdés:

— Hátha írta neki?

dést tanusította az emberbaráti akció iránt, amelyet a magasztos cél tudata, a nemesen érző lelkekben felkelt abban a tudatban, hogy uton-utílen összeszedett rongyos, beteg, éhez, fázó, elhagyott, züllött gyermekek megmentéséről van szó. Ártatlanul szenvedő kisdetekről, magával téhetetlen, gyámoltalan gyermekekről, akiket a testi és lelki pusztulás örvényéből kell kiragadnunk, hogy visszaadjuk nekik az életet és őket magukat a társadalomnak az emberiségnek. És megmentésük a társadalom dolga, a társadalom egyes tagjainak, a nálunknál viszonylag kényelemben, jólétben, bőségben élőknek teendője, mert szenvedéseiknek, rongyaiknak, éhségüknek, züllesüknek nem ők az okai, hanem a társadalom. Nem vigasztalás, nem irgalmasság, nem jótékonykodás az, amikor segélyükre, megmentésükre sietünk, hanem kötelesség, a társadalom el nem utasítható kötelessége, melyet a humanizmusnak az emberiség érdekében engedelmesseget követő parancsa ír elő. Hogy a jó szívek adakozása mily mérvben járul az üdvös cél megvalósításához azt még nem tudjuk, de azt konstatahatjuk, hogy Petrozsény közönsége nemes buzgalommal áldozott a jótékonykodás oltárán.

— **A „Petrozsényi és Járasi Ipartestület** a házvétel céljára kibocsájtott részjegyeket beváltja naponként a hivatalos órák alatt.

— **Ujjoncozási pötvterv.** Az idei fősorozás Déván május hó 1-én, a dévai járásban: Déván május hó 3, 4, 5 és 6-án lesz.

— **Időjárás.** A szokatlanul hosszú, kemény tél elmúltával, március hó elején kezdődött a hó és jég olvadás. Azóta a föld felüllete kiszáradt, mult pénteken azonban áldásos szép tavaszi eső köszöntött be, amely a veteményezésre és a legelőre nagyon kívánatos volt.

— **Színészeti.** Az idei színészezon f. hó 3-án nyílt meg. Kunhegyi Miklós jól szervezett társulata az előadandó üjdonságokat kellő készültséggel, jól betanulva hozza színre, ami indokoltá teszi azt a feltevést, hogy összevágó előadásokban, gyönyörködhetik közönségünk, amely a bérletekből ítélve az eddigénél is nagyobb érdeklődést mutat a színművészet pártolásá iránt. A társulatától függ, hogy az anyagi és erkölcsi siker biztosítsa. Bírálót még nem írhatunk, mert bemutatoul a „Bányameser” nagy operett üjdonság szombaton este, lapunk zartakor került színre. Az előadásokról e célra nyílt rovatban fogunk részrehajlatlanul referálni s reméljük, hogy miként a színkerület hírlapjai, mi is kedvező bírálatot írhatunk, amde ez az előlegezett bizalom mit sem prejüdiál arranézve, hogy ha a tagok szereplése, vagy a rendezés nem felel meg — a különben sem tulusigázott — igényeknek; ezt indokolt kritikában konstatajuk. Egyébként üdvözöljük Thália papjait s papnőit, mint a magyar nemzeti eszme és kultura terjesztőit. A jövő heti műsort a következőkben ismertetjük: vasárnap, április hó 4-én: Vigadó özevgy, népsz. Hétfőn április 5-én: Gyermek, szimü. Kedd április 6-án: Szegény Jonathan, operete. Szerda április 7-én: A király, vígjá-

A kérdés nem hagyta nyugodni. Pár perc múlva az íróasztal előtt ült és írt: mert Olga a gyors elhatározás barátja volt, aminek már akkor is bizonyosságát adta, mikor nagy hirtelen és bucszás nélkül ott hagyta a rossz szalonkabátot a jó szalonkabát kedvéért...

Kedvs Ferencz!

Undorodom ettől az élettől és ha nemes szívével még meg tudna nekem bocsátani, kérem könyörgök...

Ennyi készült el a levélből. Azután Olga az asztalnak támasztva a tollat fogó kezét, elmélázott fölötte. Csengettek. Jött a szobalány:

— Keerskedelmi tanácsos úr!

— Bosszus és zord volt a válasz:

Menjen a pokolba! Mond, hogy fáj a fejem!

A leány eltűnt, de visszajött egy névjegygyel. A névjegygyen így lehetett olvasni az írást:

— Drágám, rabszolgája vagyok! Hozom az ékszeret.

— Ah! — tört ki Olgából a kielégített hiúság öröme, s egyszerre kiegyenesedett, mint egy diadalmas királynő. Bocsásd be!

S míg a leány künn járt, lassu, biztos mozdulatokkal apró darabokra tépte a megkezdett levelet. Egy szó sem maradt épen. Sem a Ferencz, sem az undor, sem a könyörgés, sem a Ferencz nemes szíve. A levegőbe szórta szét őket s a papír szeletek lassan libegve szálltak a puha szmírna szőnyegre...

ték. Csütörtök április 8-án: A biboros, szimü. Péntek április 9-én és Szombaton április 10-én nem lesz előadás. Vasárnap április 11-én: Dollárkirálynő, operette. Hétfőn április 12-én: Helye asszony, népszimü. Kedd április 13-án: Orpheus a pokolban, operete. Szerda április 14-én: Tatárjárás, operette. Csütörtök április 15-én: Bölcös, szimü. Péntek április 16-án: Probaházasság. Szombaton április 17-én: Vig özevgy.

— **A Moziról** már sokszor szözlottunk. Petrozsény munkás lakosságának szüksége van szórakozásra. És ha tanulságos, ismeretterjesztő mozgófényképek szemlélésével tölti pihenésre, szórakozásra szánt idejét, az által többszörös üdvös cél éretik el. Elvonja a népet a tivornya helyektől. Tanulságos esetek szemlélése erkölcsi, lelki életére nemesítően hat, egyéb látványosságokkal ismeretköre tágul. Jóleső érzéssel konstataituk, hogy lakosaink örvendetes érdeklődést tanusítottak a mozgófénykép produkciók iránt. És ez az érdeklődés a vállalat anyagi sikerét is biztosította. Amde azt tapasztaljuk, hogy az intézet igazgatósága szándékosan arra törekszik, hogy a vállalatot tönkre tegye. Pedig a tapasztalás azt bizonyítja, hogy anyagi okok ezt nem indokolják. Mert eleinte, még pedig hónapokon át, esténként kétszer is zsufolásig megtöltötte a közönség a tágas nézőtér. Vasár- és ünnep napokon 5—6 előadásra is megtelt a terem. Igen, csak hogy akkor hetenként 3—4-szer változott az érdekesnél-érdekesebb műsor. Majd a legérdekesebb jelenetek félbeszakítása, az ügyetlen gépkezelés miatt méltán boszankodott a közönség, de érdeklődését még ez sem csökkentette. Ekkor hetenként 5, 6, 4, 3 estére szállították le a produkciókat aként, hogy egész héten át ugyanazon műsort adták elő s azt is rosszul. A képek majd szöttek, majd hiányosak. Nem csoda, ha a közönség elidegenedik s a vállalat pártolás hiányában megbukik. Elvégre is, nem a közönség van a Móziról, hanem megfordítva. A szini szezon tartama alatt, 4—5 hétig a mozgófénykép előadásoknak szünetelni kell. Ezt az időt a vállalat tulajdonos, az igazgatóság felhasználhatja arra, hogy a technikai hibákat reparáltassa, gondoskodjék szakértő gépkezelőről, változatos promgrammról, a nézőtérén megfelelő rendtartásról, szóval a közönség jogos igényeinek kielégítéséről s akkor biztosíthatja a közönség anyagi és erkölcsi támogatását, ellen esetben: »bezárhatja a boltot.« Aminek semmi esetre sem a közönség lesz az oka.

— **Ujtás a kihágási bíráskodásban.** Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott a kereskedelemügyi miniszter, két konkrét ügyben. Nevezetesen kimondotta, hogy kihágási ügyekben, ha csupán az elmarasztalt felelbe, a felsőbb hatóság a büntetést nem szigoríthatja. Ez a döntés annál meglepőbb, mert ellenkezik s miniszteriumokban eddig divott joggyakorlattal. A másik elvi döntést szintén a kereskedelemügyi miniszter hozta, kimondván, hogy folytatolagos kihágások esetében mindaddig, míg az első kihágás jogerősen el nem bírálattott, vádlott ellen újabb kihágási eljárás nem tehető folyamatba.

— **Statiztika a cigányokról.** Az országos statisztikai hivatal kimutatást kívánt a községekben letelepült és az ugynevezett vándorcigányokról. 57 kérdésre adott feleletben a hivatalosan megállapított adatok szerint Petrozsényben van 26 cigánycsalád, amely 66 tagból áll. Ezek között 10 család, 24 lélek rendes lakásban 16 család, 42 lélek kunyhóban lakik s ezek közül kizárólag zenéléssel foglalkozik 25 férfi, famunkás 4 férfi, napszámos 7 férfi 6 nő, téglavető 6 férfi 13 nő s kőszénbányamunkás 8 férfi, a többinek nincs rendes foglalkozása. Törvényes házasságban csak 2 pár él. Leginkább gör. katolikusok, de csekély részben, gör. keleti felekezethez tartoznak, egyházi adót nem fizetnek. Anyanyelvükön kívül románul s néhányan magyarul is beszélnek. A cigánykérdés Petrozsényben nem szolgáltat okot különös intézkedésre.

— **Egy kis statisztika.** A »Religio« egyik legutóbbi számában »Holtkéz« és »Rothschildkéz« cím alatt érdekes adatokat olvasunk a bécsi Rothschild ház vagyoni állapotáról. »A bécsi Rothschild-ház 1908-iki vagyoni állását 11.116 millió 594.672 korona aktívával zárta le.« (Szép kis »nagytoke«, farszto közönséges embernek még a gondolata is!!) Ha ezt a 11 milliárdnyi összeget csak 4%-al kamatoztatjuk, egy évi jövedelem csak 440 millió koronát jelent. Ebből az összegből

Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ. Budapest, V., Báthory-ut 5. Főlerakata Petrozsény Schäffer Mihály cégénél.

Állandóan raktáron vannak és árusíttatnak azonnali palaczkcsere mellett:

Borszéki főkut
Borszéki Kossuth-kut
Borszéki Boldizsár-kut
Bodoki Matild
Borhegyi
Baross

Boholti
Előpataki
F. Rákosi Mária
Fehérkői
Glória
Horgász — Hankó

Hebe
Káson-Jakabfalvi
Káson-Salutaris
Répai
Székely-Selters
Stojkai

minden napra esik 1,200.000, minden órára 50.000, minden percre 833, minden másodpercre 14 korona. Mikor az ember ezeket a széduletes számokat olvassa, nem tudja elképzelni, hogy mi az ördögöt csinál Rothschild azzal a rengeteg pénzel, Kórházat, iskolát nem tart fenn közcélokra nem ad. De azért Rothschild derék ember.

— **Világstatisztika.** Longitudes 1909-iki évkönyve szerint Európa területe 10,100,000 négyszögkilométer 437 millió lakossal, egy kilométerre esik tehát 43 lakos. Afrika területe 31 millió 500 ezernégyszög kilométer, 126 millió lakossal. Ázsiaé 41,600,000 négyszögkilométer 851 millió lakossal; Oceániaé 11 millió négyszögkilométer, 51 millió lakossal; Észak-Amerikaé 26 millió négyszögkilométer, 116 millió lakossal; Dél-Amerikaé 185,000,000 négyszögkilométer, 45 millió lakossal. A tengerek 374,200,000 négyszögkilométert borítanak be, ebből esik a Nagy-Oceánra 170 millió négyszögkilométer, az Atlanti-Oceánra 100 millió négyszögkilométer. A föl egész területe tehát 512 millió 900 ezer négyszögkilométer, 1626 millió lakossal (más becslés szerint 1485 millió.) Az egyes államok közül a brit világbirodalom területe 34,534,000 négyszögkilométer, az orosz birodalomé 22,392,000, Kínaé 11,383,000, Franciaországé 10,904,000, az Egyesült-Államoké, 9,695,000, Brazíliaé 8,507,000, a törökbirodalomé 6,055,000, Németországé 3,199,000, Argentínaé 2,886,000, Belgium és Kongóé 2,412,000, Dániaé (Izlanddal és Grönlanddal) 2,345,000, Portugáliáé 2,171,000, Hollandiaé 2,079,000. Lakosság tekintetében az államok így sorakoznak: A brit birodalom 403 millió, Kína 350, Oroszország 152, Egyesült-Államok 98, Franciaország 81, Németország 78, Japánország és Korea 62, Ausztria és Magyarország 50, Németalföld 44, Törökország 38, Olaszország 36, Belgium és Kongó 27, Spanyolország 20 millió lakossal. A világ milliomas városai: Nagy-London 7,021,000, New-York 4,113,000, Páris 2,763,000, Chicago 1,040,000, Berlin 2,040,000, Bécs 2,000,000, Tokió 1,819,000, Philadelphia 1,442,000, Péterváé 1,429,000, Moszkva 1,359,000, Konstantinápoly 1,106,000, Buenosz-Airesz 1,048,000, Peking 1,000,000 lakossal. A világ legmagasabb hegyei Ázsiában a Mont-Everest 8840, Amerikában az Aconcagua 7040, Afrikában a Kilimandzsáró 6050, Európában az Elbrusz 5629 s a Montblanc 4810 méter magassággal. A leghosszabb folyamok: a Nilus 6400 kilométer, az Amazon 5500, a Volga 3400 kilométernyi mederrel.

Egy elkényeztetett kisleányról.

Egy elkényeztetett kis lányról mesél az alábbi történet. Tudnivaló mindenek előtt, hogy a kis lányt csoda módon elkényeztették. Személe mondta minden ember (a barátinokt kivéve), hogy milyen szép, dicsérték meglepő ízlését a ruhaválasztás tekintetében (akkor is, ha szivárványszínekbe öltözött), a fiatalság pláne annyi bókot halmozott a lábai elé, mennyi sok volna egy kaszinóból hölgyközönsége számára. (Ad vocem láb). A cipő 34-es számmal elég kicsi, de az ő lába 27 és feles. Már mint a rajongók szerint.

Ehhez járult, hogy még otthon is kényeztették, mint az már ilyen gyerekekhez illik. Csöppet sem lehet így csodálni, hogy a kisasszony, aki még hozzá maradt állandóan 16 évesnek, szörnyű módon elkényezedett.

Szép szeme se látott tisztán, mert a tiszteletteljesen közeledőről rögtön azt vélte, hogy a halálosan szerelmes. Szerelmes — ő belé.

És ehhez képest bánt is velük, mindjével, mert hát természetes, hogy valamennyibe beleszuggarálta az állítólagos szerelmet.

— Szegény, mit epekedsz hiába! gondolta, ha valamelyiknek a tekintete megpihent rajta egy pillanatra.

Amolyan babonaszerűen terjedt el ez a hiedelem, mert hát a szép kis lánynak szép pici nyelve is volt. Az imádók aztán kieszeltek valamit: bevallják szóval is az „erzelmüket”.

A legközelebbi zsúron magára maradt az egyikkel, aki nem késelt lángról szavakba önteni szíve bánatát. Utána jött a másik, harmadik . . . egész tucat. Oh ez nagy boldogság volt, kiült az arcoskájára a diadal, tizenkészes szánozással. Mintha azt mondta volna:

— Szegény koldusok! Ti és én? Na . . .

Aztán kezdődött elejéről a tizenkettők vándorlása ép oly süttő hangon:

— Remélem nem veszi komolyan, hiszen csak tréfa volt!

. . . Már a kilencediknél feloszlott a zsúrtársaság, mert a házi kisasszony migrént kapott. Tizenkét antipirint alig tudta megszüntetni.

— **Első Leánykihásító Egylet mint szövetkezet, Gyermek- és Életbiztosító-Intézet.** F. évi március 14-én tartotta ezen intézet 46-ik közgyűlését Schwarcz Ármin elnöklése és a számosan megjelent tagok élénk részvétele mellett. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldettek Dr. Grauer Vilmos és Bíró Márk urak, szövetkezeti tagok. Az előterjesztett mérlegből, valamint az igazgatósági jelenéséből kitűnik, hogy az 1908-ik kezelési év is az üzleti és közgazdasági téren uralkodott sulyos viszonyok dacára a fokozott tevékenység igénybevétele következtében kedvező volt. A felügyelőbizottság jelentésének felolvasása után az igazgatóságnak és felügyelőbizottság a felmentvény megadatott. A jelentés kiemeli, hogy 1908. évben különböző esedékségek címén a tagok részére 1,542,932 kor. 38 fillér vagyis 315,519 kor. 51 fillérrel több lett ki fizetve, mint az elmúlt 1907-ik évben. A díjtartalék, mérleg szerinti összege 14,892,514 kor. 43 fillér. Az 1908-ik év új szerzeménye 17,113,000 kor. volt, a biztosítási állomány pedig a teljesített kifizetések figyelembevételével és a fennálló biztosítások pontos megállapítása után 66,069,973 kor. 14 fillérre emelkedett. Az összbevételek 4,097,660 kor. 20 fillér, 279,460 kor. 55 fillérnyi gyarapodást a mérleg végösszege pedig 1,167,050 kor. 45 fillérnyi emelkedést tüntet fel, úgy, hogy az utóbbi 16,309,227 kor. 59 fillért ért el, mely összeg óvadékképes értékpapirokban, takarékbetekben, 3 budapesti bérházban, készpénzben stb.-ben nyeri fedezetét. Az 1908. év végével az értékpapírhoz uralkodott depresszió oly alacsony árfolyamokat eredményezett, hogy ez ismét árfolyamkülömbözetet okozott. Ezen árfolyamvesztés az azonban csak látszólagos, mivel az értékpapírállomány, melynek összege 9,220,120 kor. az egészvált kamat jövedelmet: 397,369 kor. 65 fillért, csorbítatlanul meghozta és mivel ezen különbözet az árfolyamok remélhető javulásával fog kiegyenlítődni. A jelentés joggal említi fel mint erkölcsi sikerét az elmúlt esztendőnek az osztrák kormány részéről nyert működési engedélyt és ennek kapcsán az Ausztriában való megtelepedést és a fioktelepnek Wienben, I. Dominikanerbastei 6. alatt történt megnyitását. A felügyelőbizottsági tagoknak egyhangulag történt újra megválasztása után Röser Alfréd Ervin ur szövetkezeti tag indítványára az agg elnöknek Schwarcz Árminnak, az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és választmányának, valamint Kohn Arnold vezérigazgatónak és Friedlaender Izidor igazgatónak elismerést és köszönetet szavaz a közgyűlés.

Sz. 87—1909. bvghtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében enzenel közhírré teszi, hogy a püji kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. I. 119. számú végrehajtást elrendelő végzése következtében dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Szemeu Dumitru Dázs livazényi lakos végrehajtó javára Manics Juon I. József livazényi lakos végrehajtást szenvedett ellen 60 korona tőke, ennek 1905. év augusztus hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 56 kor. perköltőség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 820 koronára becsült juhok, sertések, széna és faépületekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a püji kir. járásbírósnak 1908. V. 2334/2. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Livazény községben leendő eszközésére 1909-ik év április hó 19-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók enzenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Püj, 1909. évi március hó 12. napján.

Bíró János

kir. íbir. végrehajtó.

HÁZVEZETŐNŐ esetleg TEMPLOM SZOLGÁT május 1-ére kerestetik. Szabad lakás és 20, sőt 50—60 korona havi jövedelem mellett, cipész-, vagy szabómester ember, kinek feltsége izletes főzéshez ért, előnyben részesül. További felvilágosítást ad a helybeli evang. lapihivatal.

ELADÓ HÁZ. Petrozsényben a Mátyás-utcában levő házamat és a hozzátartozó nagy telkemet szabad kézből eladom. Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek nálam. Kohn Lázár. 1—3

Tíz darab kislejtezett ló a Salgótarjáni Bányatársulat petrozsényi központi istállója udvarán, **vasárnap délelőtti 10 órakor** nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés mellett el fog adatni. Az érdekelteket az árveréshez ezuton hívja meg

**A Salgótarjáni
Köszénbánya Részv.-Társ.**
petrozsényi bányagazgatósága.

KÉT LÓ és SZERSZÁM olcsó áron eladó. Huszerl Arthurnál Aninoszán. 3—3

NÉHÁNY HÁZ kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Weisz Rezső áruházában Petrozsény. 3—3

Kiadó lakás!

3 szoba, konyha, pince és hozzátartozó mellék épületek, nagykerttel kiadó. Bővebbet: Özv. GRÜN MÓRNÉ :: :: :: üzletében Petrozsény. :: :: ::

Sörcsarnok megnyitás.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy a mozgófénykép előadások tartására szolgáló teremben (Petrozsény, Kossuth Lajos-utca, saját ház) **sörcsarnokot** rendeztem be, ahol folyton frissen csapolt legjobb minőségű **kőbányai részvény sör, villásreggeli, hideg és meleg ételek, a termelőiől beszerzett tiszta jóborok, kitűnő fekete kávé s kávéházi étkek és italok** pontos kiszolgálásával igyekszem m. t. vendégeim pártolását kiérdemelni. **Abonenseket elfogadok.**

Vasárnapokon délután 3 órától mozgófénykép előadások tartatnak s este 8 óratól köznapokon hetenként 4-szer. Ezen idő alatt t. vendégeim a belépti-díj lefizetése mellett maradhatnak a sörcsarnokban. Elődás után azonban a terem tetszés szerint akkor is rendelkezésre áll.

Tisztelettel:

Özv. Berger Adolfné.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségének b. tudomására hozni, hogy Petrozsényben, a Kossuth Lajos-utcában Junger Simon-féle házban :: :: :: :: ::

BÁDOGOS MŰHELYT

nyitottam, hol elvállalok úgy házi bádogos munkákat, mint épület és mű munkákat. :: :: ::

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok

tisztelettel

Lőwy Izsák

bádogos-mester.

Találmányokat

szabadalmaztat és értékesít; védjegy- és minta-oltalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hítes szabadalmi ügyvivő

Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89 22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, W., Leipzigerstrasse 112. Paris, 58. rue Lafayette. Amsterdam, Keizersgracht 208.

Petrozsény központján, a Kossuth Lajos-utcában egy üzlethelyiséget, melyben évek óta évi 3—4 százezer koronát forgalmazó füszer- és vaskereskedés van, szabad kézből több évre bérbeadja, vagy a házat előnyös feltételek mellett örök áron eladja a háztulajdonos. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pémetefü czukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Van szerencsénk a nagyérdemű fogyasztó közönség szíves tudomására hozni, hogy a világhírű

TEA-KANNA

védjegyjű legfinomabb direkt behozatalu orosz tea kizárólagos képviselőtét átvettük s azt ugy kiváló minőségénél, mint olcsóságánál fogva a legmelegebben ajánljuk.

Klein Testvérek.

15—20

Megérkezett!

Megérkezett!

Amerikai rendszerű

Fehérnemű Tisztító és Gőzmosó Intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy Petrozsényben a Temető-utca 380. szám alatt a modern követelményeknek minden tekintetben
.. .. megfelelő

fehérnemű, tisztító és gőzmosó intézetet

.. .. nyitottam.

Szíves pártfogásáért esedez

MONDSCHIEIN KÁROLY

2—6

tulajdonos.

KIADÓ LAKÁS. Templom-utcában lévő emeletes házamban egy 3 szoba, előszoba, konyha, éléskamra, cselédszoba és mosókonyhából álló lakás április 15-ikére kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Stern Adolf Budapest, Sip-utca 17. sz. felemelet 5.

600 métermázsa széna és 2 kalangya sarju eladó. N. Naláczy Gézánál PUJON.

T. C.

Van szerencsénk nagybecsű tudomására juttatni, hogy, a Főtéren, dr. Ábrahám úr házában lévő pincében

PERL IZIDOR ÉS FELDMAN BERNÁD

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt, egy a legmesszebbmenő követelményeknek megfelelő

BORNAGYKERESKEDÉST

nyitottunk. Raktáron tartunk kifogástalanul tisztán kezelt, finom válogatott hegyaljai borokat, ugyszintén nagy választékban magyar- és erdélyi borokat, melyeket hamisítatlan állapotban, jutányos árak mellett árusítunk.

Azok a tisztelt urak, akik borszükségetüket nálunk szerzik be, azonkívül, hogy a bort jutányosab árban kapiák, még megtakarítják a legtöbb esetben jelentékeny szállítási költségeket, melyeket, ha máshonnan fedezik szükségletüket viselniök kell.

Midőn még szolid és pontos kiszolgáltatást, olcsó árakat biztosítunk mélyen tisztelt vevőinknek, kérjük mielőbbi nagybecsű rendeléseit, esetleg — hogy versenyképességünkről személyes meggyőződést szerezhessen — üzletünket becses látogatásával megtisztelni méltóztatásuk

Kiváló tisztelettel

Perl Izidor és Feldman Bernád.

2—4

Petrozsény központján a Kossuth Lajos-utcában egy üzlethelyiséget azonnal bérbe ad.

GROSS HERMANN háztulajdonos.

:: Gyönyörű választék kézimunkákban és ahhoz való anyagokban! ::

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

:: PETROZSÉNY, KOSSUTH LAJOS-TÉR. ::

Dr. ROSENBERG-féle ház.

Mélyen leszállított árak!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Állandóan nagy választékban:

harisnyák, keztyűk, elegáns övek, eső- és napernyők, fiu-, lányka-, férfi- és nőisapkák, női kiegészítők, pénz- és szivartárcák, utazóbőröndök, utazókosarak, sétabotok, kosárdíszműárak, asztaldiszek, emlékkönyvek, plús kazetták, gallérok, kezelők, gyermekjátékok, ajándéktárgyak stb. stb.

Különlegességek férfi és női fehérneműkben és nyakkendőkben! ::

Tömeges látogatást kér teljes tisztelettel:

3

REINER ANDOR Petrozsény.

Nagyraktár valódi angol és francia parfümökben!